

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

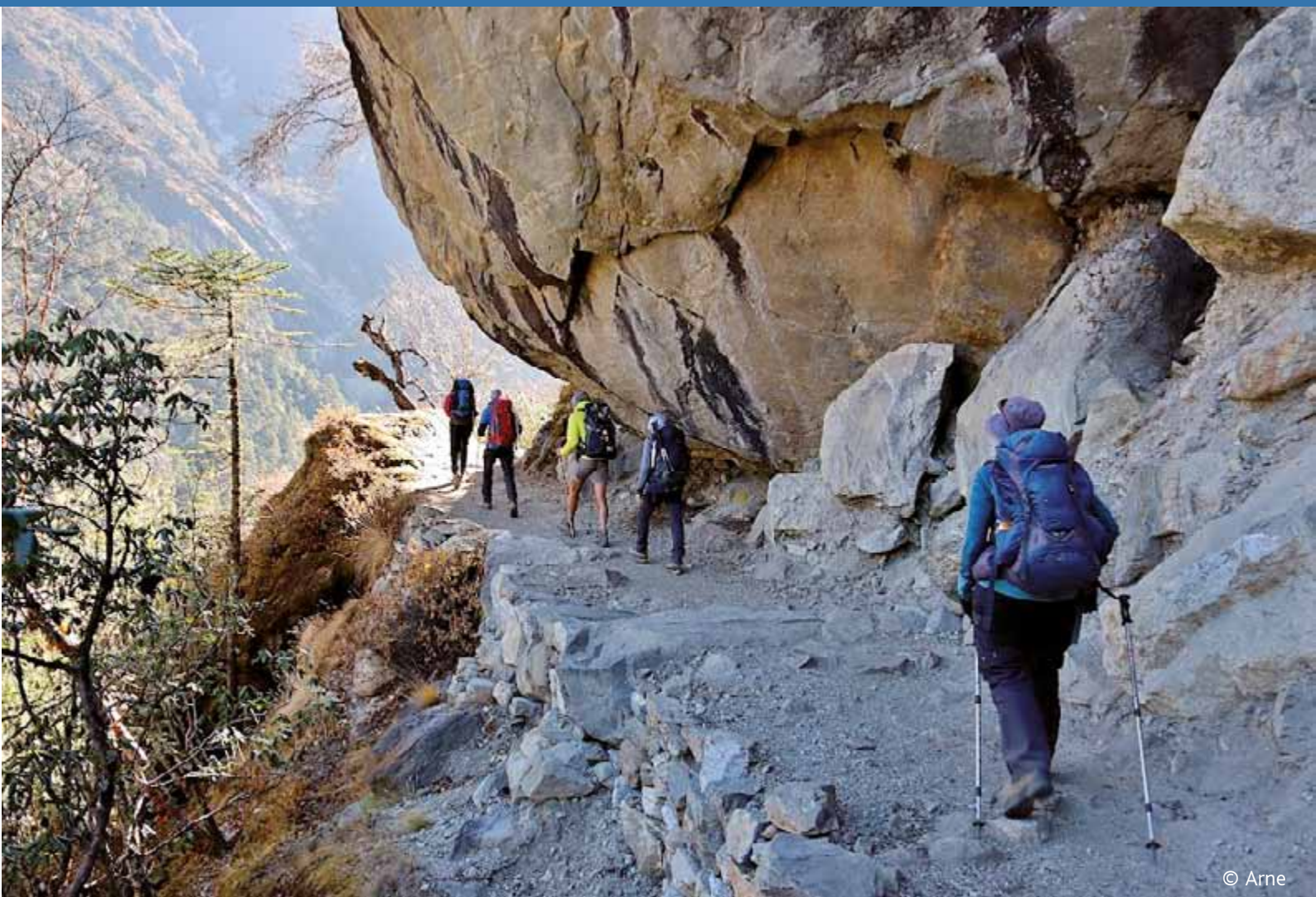

TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association vzw

Vol. 36 n°1 – januari / februari / maart 2025

Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

© Arne

Over elke berg leidt een pad, hoewel het niet altijd zichtbaar is vanuit de vallei.

(Theodore Roethke)

BESCHERMDE GEBIEDEN WORDEN ECHT BESCHERMD

Het Hoogerechtshof riep op 15 januari een halt toe aan de 'infrastructurele ontwikkeling' in nationale parken, reservaten en natuurgebieden. Voor de milieuactivisten een goede zaak, voor de projectontwikkelaars een bron van zorgen.

Sinds april vorig jaar voelden de particuliere en buitenlandse investeerders zich geruggensteund door de verordening 'To Amend Some Nepal Acts to Facilitate Investment' – 'Enkele Nepalese wetten wijzigen om investeringen te vergemakkelijken' – die infrastructuurprojecten zoals waterkrachtcentrales, hotels en treinsporen in beschermde gebieden mogelijk maakte. De recente uitspraak van het Hoogerechtshof gaat hier te-

genin en beschermt nu effectief het uitgestrekte Nepalese netwerk van twaalf (!) nationale parken, zes natuurgebieden, één jachreservaat en dertien bufferzones. Schending van die grondrechten zijn dus niet toegestaan.

Uiteraard zullen er gevolgen zijn voor energieontwikkelingsprojecten binnen of rondom beschermde gebieden. Deze projecten zullen dus moeten beoordeeld worden of ze al dan niet schadelijk zijn voor het milieu en kunnen dus vertraging oplopen. Ook zullen de ontwikkelaars op zoek moeten gaan naar alternatieve locaties wat volgens hen kostenverhogend zal zijn. Er wordt al geopperd dat verdere wegeaanleg en een treinverbinding tussen Nepal en China op de helling zullen komen te staan.

De Independent Power Producers Association Nepal (IPPAN) heeft ondertussen gewaarschuwd voor ernstige gevolgen voor de Nepalese energiesector, zijnde dat de bouw van 267 waterkrachtprojecten, die gepland waren binnen wettelijke kaders, nu twijfelachtig geworden is.

In Nepal wordt nu volop gespeculeerd over de toekomst van de energieprojecten. Men rekent op de goodwill van de regering om te komen tot een gulden middenweg. Maar vertragingen in de besluitvorming kunnen ook leiden tot uitstel van projecten wat dan weer hogere energiekosten zou meebrengen voor de Nepalese bevolking.

De uitspraak van het Hooggerechtshof werd door de milieuactivisten onthaald op applaus en zij noemen het een grote overwinning – een mijlpaal – voor de bescherming van de natuurgebieden van Nepal.

Zoals je elders in dit tijdschrift kan lezen is de mens immers medeplichtig aan de schade die de overvloedige regenval van september vorig jaar heeft veroorzaakt. "Het jarenlang kappen van bomen en het ongecontroleerd aanleggen van wegen heeft de grond onstabiel gemaakt met gevaar voor aardverschuivingen."

In het vonnis van het Hooggerechtshof zijn drie kernboodschappen verrat:

Evenwicht tussen milieubehoud en ontwikkeling

Het behoud van milieu en natuur is een waarborg voor de toekomstige generaties. Het geeft ook het recht aan de bevolking om hun zorgen te uiten over de mogelijk negatieve impact van een project op het milieu. De grondwet van Nepal maakt het mogelijk om een passend evenwicht te vinden tussen ontwikkeling en milieu.

Veiligstelling van gemeenschapsrechten

De rechten van de lokale gemeenschappen die in en rond de beschermde gebieden wonen worden gewaarborgd. Ze genieten van de voordelen van hun leefomgeving en ze kunnen tegelijkertijd actief deelnemen aan het beheer ervan en zich inzetten voor natuurbehoud.

Grondwettelijke bepalingen

Dit besluit wil potentiële milieuschade voorkomen en benadrukt het naleven van duurzame ontwikkelingspraktijken.

Na de uitspraak gaf de rechtbank een korte verklaring en er wordt verwacht dat binnenkort een volledige tekst zal worden vrijgegeven.

Om het met de ogen van de milieuactivisten te bekijken is de opschorting van de 'verordening' een goede zaak. Niet enkel in Nepal krijgen projectontwikkelaars dikwijls de vrije hand. Kijken we maar in eigen land waar nog al te dikwijls bouwvergunningen worden afgegeven in overstromingsgebieden.

Dit vonnis is een tweesnijdend zwaard en het is aan de Nepalezen om het evenwicht te vinden tussen hun leefomgeving en hun verdere ontwikkeling. Nepal is een land met een immense schat aan natuur waarvan hopelijk nog heel veel generaties kunnen genieten.

*Irene Van Driessche,
verantwoordelijke redactie*

Met dank aan Armand Neyts voor het toereiken van de informatie

(bron: Nepal News)

WE VERWELKOMEN DE NIEUWE AMBASSADEUR VAN NEPAL

Hare Excellentie Mevrouw Sewa Lamsal is aangesteld als de nieuwe ambassadeur van Nepal voor de BENELUX en de Europese Unie.

H.E. Mevrouw Lamsal is geen onbekende in de politieke wereld. Ze was onder meer als permanent vertegenwoordiger van Nepal actief voor de Verenigde Naties in New York. Tevens was ze ambassadeur voor Nepal in de Islamitische Republiek Pakistan.

We heten H.E. mevrouw Lamsal van harte welkom en hopen haar bij gelegenheid spoedig te mogen ontmoeten

BELG EINDIGT BIJ DE EERSTE TIEN TIJDENS TRAILRUN IN NEPAL

28u33'47" was de totaal tijd van ultraloper Kurt Alderweireld waarmee hij als zesde eindigde in de Everest Trail Race. De deelnemers moesten 176 km afleggen in zes etappes met een hoogteverschil van 26 000 meter. Kurt was de eerste Belg ooit die deelnam aan deze Nepalese trailrun. Het was een zware opdracht wist hij te vertellen, maar onderweg genoot hij met volle teugen van het unieke uitzicht op de Himalaya.

Doch hoe klein kan de wereld zijn!? Onderweg kwam hij tweemaal een groep trekkende Vlamingen tegen die onder leiding stonden van Betty Moureaux, jawel onze Bikas voorzitter. Dit was Kurts reactie op de foto die Peter Ysebaert, één van de groepsleden, van hem maakte: "Dank voor de foto en de ondersteuning. Het was een verrassing om een groep Vlamingen daar te ontmoeten. De ervaring om daar te lopen was top, de mensen, het land en het parcours! Wie weet tot een volgende ontmoeting, groetjes Kurt."

Volgend jaar wil de Tienenaar 120 km lopen in de jungle van Panama.

VAN SCHOOL TOT SCHOOL

2

3

4

Tieners

Onze Nepalese partners van het Centre for Educational Policies and Practices (CEPP) besteden in hun werking voornamelijk aandacht aan de meest kwetsbare groep: de jongste kinderen, van de kleuterklas en de eerste leerjaren. Zorgen voor hun welbevinden en ontwikkeling is van het grootste belang.

Maar ook tieners, jongeren met hun eigen wensen, verlangens en eigenschappen, verdienen alle aandacht. Zij zijn de verantwoordelijke burgers van morgen, in een maatschappij in volle verandering...

Hoe probeert CEPP aan hun noden tegemoet te komen?

De leerlingen van de hoogste klassen hebben een grote inbreng in de aanplantingen op de speelplaats: schaduwbomen brengen koelte in het droge seizoen en fruitbomen brengen variatie in het voedingspatroon. (Foto 1)

Voor deze groep geeft CEPP workshops rond klimaatverstoring, energiebronnen, de impact van vervuiling en kunstbemesting, ontbossing en herbebossing, evenwichtige voeding, afvalbeleid

en ecologische landbouw. (Foto 2)

Soms in samenwerking met Belgische vrijwilligers of stagiair(e)s uit onze hogescholen... (Foto 3)

... en altijd met observatie en actie op en rond het schoolterrein. (Foto 4)

CEPP verzorgt een speciaal programma voor adolescenten tussen 12 en 16 jaar dat 'Life skills' genoemd wordt. Deze meisjes hebben op een groot blad opgeschreven wat voor hen in deze fase van hun leven belangrijk is. (Foto 5)

ONZE PROJECTEN

Jongens tekenen een levensgrote versie van zichzelf en bespreken welke veranderingen zich in hun lichaam voltrekken. (Foto 6)

Meisjes doen hetzelfde.

In het aanbod rond 'Life skills' komen diverse thema's aan bod die de jongeren aanbelangen: adolescentie, kindhuwelijk, gewenste en ongewenste aanrakingen, menstruatie en relaties. (Foto 7)

Op het platteland gaan scholen vaak maar tot Klas 4 of 6 of hooguit tot Klas 10. Deze kinderen van Klas 6 krijgen inspraak bij het verbeteren en inrichten van hun klaslokalen. Tijdens drie opeenvolgende vakantiedagen hebben ze hun lokaal omgevormd tot een aangename leeromgeving. (Foto 8)

Ze overlegden met elkaar, bespraken welke eigenschappen ze belangrijk vinden en schilderden die woorden onder de regenboog. (Foto 9)

De foto's in dit artikel werden genomen door Smarika Limbu, CEPP's pedagogisch verantwoordelijke voor Sindhuli District en door Amarmaya Lama, pedagogisch verantwoordelijke voor Makwanpurgadhi.

Uw ondersteuning is welkom op het rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw, met als vermelding 'Van School tot School'.
Dankuwel! You are awesome.

Paul Beké en Carine Verleye

CARINE EN PAUL OP WERKVAKANTIE IN NEPAL

Op 29 januari vertrokken Carine Verleye, bestuurslid Bikas, en haar man Paul Beké naar Nepal. Ze gaan onder meer lerarenopleidingen organiseren in samenwerking met CEPP (Centre for Educational Policies and Practices).

We mogen van Carine in het volgende tijdschrift een uitgebreid verslag met veel fotomateriaal verwachten.

Disrict Sindhuli

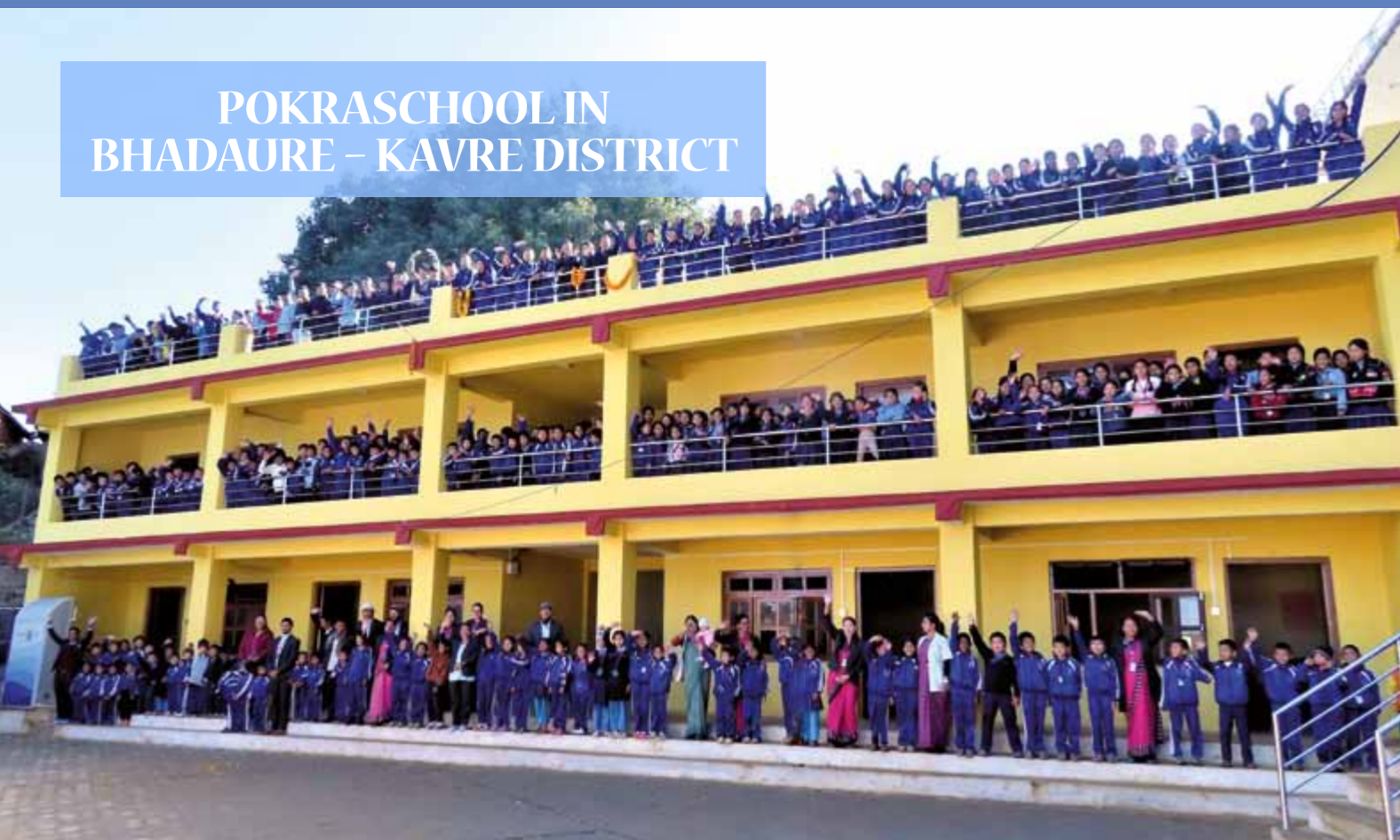
De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°17'31.5" N
85°57'02.0" E

Disrict Makwanpurgadi

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°25'33.2" N
85°08'15.2" E

POKRASCHOOL IN BHADAURE – KAVRE DISTRICT

Samen met Babu Lal Tamang, de coördinator, Guna, de ingenieur en de Fransman Alex, de zakenpartner van Babu Lal, reden we naar Mane Goan in het Kavre district. Door de droogte van de laatste twee maanden was de baan in een stoffige veldweg veranderd. Wat een groot verschil met de zware regenval die deze regio eind september heel zwaar getroffen had!

Onderweg zagen we tegen de bergflanken ontelbaar veel landverschuivingen. Overal waren er bruinrode stukken land naar beneden gekomen. Vele verwoestingen aan de akkers, huizen die weg waren gespoeld, kapotte bruggen... De rivier die buiten haar oevers was getreden, had een spoor van vernieling nagelaten.

Naast de enorme massa regen die op korte tijd gevallen was, heeft ook de mens deze ramp in de hand gewerkt. Het jarenlang kappen van bomen en het ongecontroleerd aanleggen van wegen heeft de grond onstabiel gemaakt met gevaar voor aardverschuivingen. Ik vrees dat deze noodtoestanden hier alsmar meer een groter probleem zullen vormen.

Het is altijd een blij weerzien met de familie van Babu Lal in zijn geboortedorp. Het eten stond al klaar en na een heerlijke dal bhat, gingen we op pad naar de Pokra school in het naburig gelegen dorp Bhadaure. De leerlingen zaten allemaal in de klassen en de lessen waren volop bezig. De directeur verwelkomde ons en gaf met plezier een rondleiding.

De nieuwe school ziet er schitterend uit. Het is een stevig gebouw en ook de afwerking is goed gedaan. Zo heeft men de speelplaats aangelegd met mooie tegeltjes. Hier en daar ligt het een beetje oneven maar dat kan de pret niet bederven. De fierheid van hun werk droop er af. "Kijk hier, kijk daar, hoe vind je dit en wat vind je van dat?"

Het was zalig om te zien hoe ze genoten om hun geleverde werk te tonen. Ze mogen er dan ook terecht fier op zijn. Ook de leerlingen waren heel tevreden over hun nieuwe klassen. Ik bezocht elke klas en vroeg wat zij ervan vonden. Ook hier was het fijn om het enthousiasme van de leerlingen te zien evenals dit van de leerkrachten. In het eerste studiejaar vroeg ik al speels of ze een goede leerkracht hadden en volmondig riepen alle leerlingen "Ja, jufvrouw Dolma is de beste". Maar dan kwam voor mij het meest verrassende. Ik vroeg of ze ook mijn naam kenden, er vast van overtuigd dat ze het niet wisten. Maar toen de hele klas luidkeels "Betty" riep, viel mijn mond open van verbazing. Dat was een leuke verrassing.

In deze school die meer dan 300 leerlingen telt, neemt het aantal leerlingen nog steeds toe. Van heinde en verre komen de jongeren naar deze staatsschool, omdat ze zo goed aangeschreven staat. Het alsmar toenemend aantal leerlingen was de reden dat er meer klassen nodig waren en dat BIKAS, samen met de Franse vzw Saint Chamond Espoir, op deze vraag is ingegaan.

We bekeken ook de toiletten en dat was een ander verhaal. In het oude schoolgebouw, dat ook nog in gebruik is, zijn er vier toiletten, twee per verdieping. Hier is er ergens een lek, wat niet alleen vocht maar ook geurhinder geeft. De muren en vloer zijn vochtig en in de naastliggende klassen brokkelt de verf van de muren. Een renovatie van deze toiletten dringt zich op.

Ook laat het losstaande sanitair blok, dat buiten in een hoek van de speelplaats staat, te wensen over. Al vanop een afstand kon men de toiletten ruiken. Na een toiletbezoek zijn de kleren onvermijdelijkheid doordrongen van de penetrante geur. Deze toiletten dienen eveneens dringend aangepakt te worden. Verluchting en een beschermplaat op de muren en de vloer kan al veel stank wegnemen. Samen met de ingenieur bespraken we de mogelijkheden.

Zelfs als alles gerenoveerd wordt, is er nog een tekort aan toiletten. Men zou er graag meer willen voor de vele leerlingen en de vele leerkrachten die er dagelijks gebruik van moeten maken. Nu is het telkens lang aanschuiven. Jongens die niet willen of kunnen wachten gaan nu vlug een plasje in de struiken doen. Dat is niet hygiënisch en geeft ook weer geurhinder. Maar voor de meisjes is dit een nog groter probleem. Zij moeten aanschuiven en hopen dat ze tijdig terug in de klas geraken. Als er niet voldoende toiletten zijn is het risico groot dat de meisjes afhaken. Zij gaan dan gewoonweg niet meer naar school, wat uitermate jammer is.

Bij BIKAS zijn we ons heel bewust van dit schrijnende probleem en willen we dan ook samen zoeken naar de beste oplossing. Het schoolterrein is beperkt in oppervlakte en er is nog maar een klein hoekje vrij waar eventueel een nieuw sanitair blok zou kunnen gebouwd worden. We hebben aan de ingenieur gevraagd om plannen en een offerte te maken. Binnen enkele weken zullen we meer weten.

Ook zal de voorzitter van de Franse vzw Saint Chamond Espoir de school binnenkort bezoeken. Nadien zullen we meer duidelijkheid hebben wat we samen kunnen doen. Onze hulp zal hier heel erg nodig zijn. Wordt vervolgd ...

Uiteraard hoorde ook bij dit bezoek een officieel gedeelte. Ondanks ik expliciet gevraagd had om zeker niets speciaals te doen, werden plots banken en stoelen naar buiten gehaald, de muziekbox met micro werd aangesloten en even later zat ik tussen Babu Lal en Alex met een hoop bloemenkransen rond mijn nek te luisteren naar een paar speechen. De directeur, een leerkracht, de voorzitter van de schoolraad, enkele leerlingen, Babu Lal, Alex en tenslotte ook ik kregen de micro in de hand geduwd en moesten we de menigte toespreken. Het was duidelijk dat men dit wel goed had voorbereid.

Ik hield het kort. Een bedanking, een proficiat voor het geleverde werk en een aanmoediging om zo verder te doen zodat vele jongeren een kans krijgen op degelijk onderwijs in een mooie school. Hoe kort mijn speech was, des te langer waren de andere hun toespraken. Twee uur duurde het officiële gedeelte maar het was zo goed bedoeld en heel oprecht.

Tenslotte konden we in schoonheid afronden met een grote groepsfoto van al de leerlingen, verspreid over de verschillende terrassen van het nieuwe schoolgebouw. Toen er muziek uit de grote box kwam, ontstond er plots een feestje. Leerkrachten en leerlingen begonnen spontaan te dansen. Dat dit leuker was dan les volgen of les geven, was duidelijk.

Zo nam ik afscheid van de Pokraschool en beloofde om volgend jaar terug te komen. Dan zullen we voldoende tijd nemen voor een officiële inhuldiging van het nieuwe schoolgebouw én van de toiletten.

Wil jij dit project steunen, dan kan dit op het rekeningnummer van BIKAS BE 32 2200 7878 0002 met vermelding 'Pokraschool.'

Dhanyabad, bedankt

Betty Moureaux
voorzitter vzw BIKAS

Veel meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/bhadure>

DE VIJF SCHOLEN VAN HAKU

Begin december keerde ik terug naar de Hakudorpen. Daar ik slechts drie dagen tijd had, besloot ik om een brommertaxi te nemen. Dit betekende dat ik een motor inhuurde en achterop plaatsnam als passagier. Samen met Binod, die van Thulo Haku afkomstig is en nu in Kathmandu woont, begon ik in de vroege ochtend aan de lange rit naar Rasuwa.

Binod had ik reeds enkele jaren eerder ontmoet toen hij met mij op trekking was geweest. Ook zijn vader, Maila kende ik al vele jaren van de vele avontuurlijke trektochten die we samen ondernamen. Hierdoor had ik toch een iets geruster gevoel dat mij uitzicht gaf op een hopelijk veilige rit.

Zoals in Nepal verplicht had Binod, de bestuurder, een helm op. De passagier, ik in dit geval, is dit niet verplicht. Na een vergeefse zoektocht om toch nog een kleine helm voor mij te vinden, zat er niets anders op dan enkel met een muts op mijn hoofd de rit aan te vatten.

De dikke muts zou mij zeker niet beschermen tegen een val maar wel tegen de koude. Met het openbaar vervoer zou ik een hele dag onderweg zijn, nu bereikte

ik reeds na vijf uur Haku Besi. Wat was ik opgelucht toen ik het dorp zag liggen. De weg, die langs de Trisuli rivier liep, was in zéér slechte staat. Voor Binod was het een enorme uitdaging om zijn brommer recht te houden. Voor mij was het een evenwichtsoefening om er niet af te vallen. De meeste putten en stenen kon Binod goed ontwijken maar soms hadden we pech en dan voelde ik de klap tot in de kleinste spieren van mijn lichaam.

In Haku Besi werd ik verwelkomd door Karbo Tamang, het schoolhoofd. We bezochten eerst de hostel. Het is een stevig gebouw maar de inrichting laat nog te wensen over.

Binnenkort zullen met de steun van BIKAS onder meer bedden, matrassen en dekens worden aangekocht. Zo kunnen

de studentjes, die er geregeld op internaat verblijven, op een aangename manier overnachten.

Nadien reden we verder tot de school van Haku Besi. Hier stonden Binaj en Dhan, twee medewerkers van de lokale ngo CEPP - Centrum for Educational Policies and Practices - mij op te wachten. We hadden een overleg met de leerkrachten en met enkele vrouwen van de schoolraad.

Ze waren allen blij mij na een jaar terug te zien en ze toonden met trots hun klassen. De leerlingen, die op dat ogenblik les kregen, sprongen spontaan recht om mij te verwelkomen.

Eén van de klassen had met de hulp van CEPP een nieuw plafond gekregen. Het was veel warmer en gezelliger geworden in deze klas.

Het schoolhoofd en de CEPP medewerkers lieten mij met plezier de moestuin van de school zien. De paar kiwi's die er nog hingen, plukten we en aten we met veel smaak op.

Het schoolhoofd gaf aan dat hij vroeger nooit kiwi's had gezien, laat staan er ooit gegeten had. Nu deze vruchten in zijn eigen dorp groeiden, was hij verzot geworden op dit heerlijke fruit.

Nog net voor het einde van de schooldag bereikten we de school van Pangling. Deze kleine school heeft zeer gedreven leerkrachten en dus ook een goede werking. Ook hier zag ik dat de leerlingen vlijtig aan het werk waren. Eenmaal de schoolbel ging, renden de kinderen de berg af zo vlug mogelijk naar huis.

Ik kreeg nog een rondleiding in de grote moestuin, die men ook als proefveld gebruikte. In een paar jaar tijd was hier een tuin van Eden ontstaan, die nu weliswaar in wintermodus was.

Samen met Binaj, de lokale CEPP coördinator voor de Haku scholen en met Dhan, de verantwoordelijke voor het educatieve luik, nam ik mijn intrek in het kantoorhuisje van CEPP.

Er kwamen enkele mensen gezellig mee thee drinken, terwijl Dhan het avond-

eten bereidde. Alle hulp wees hij af en zo zorgde hij in zijn eentje voor een heerlijke maaltijd met allemaal verse groenten uit hun eigen moestuin.

Eenmaal de zon onder was, nam de temperatuur een flinke duik. We praatten nog even na maar al vlug zocht ik mijn bedje op. Met een hoop kleren aan en onder enkele dunne dekens ging ik een frisse nacht tegemoet.

Na het drinken van een warme kop thee pakten we onze spullen en reden we met de brommers naar Thulo Haku. Voor de eerste keer in de meer dan twintig jaar dat ik hier kom, wandelde ik niet omhoog maar gebruikte ik een vervoermiddel. Comfortabel was het alleszins niet. Een weg kan je dit niet noemen, dit is eerder een wandelpad met veel putten en stenen. Het enige voordeel was dat het vlugger ging.

Binod, mijn chauffeur, was blij om in zijn geboortedorp te zijn. Hij bezocht zijn familie en bij één van hen nuttigden we onze vroege lunch. De lokale groenten smaakten ook nu weer heerlijk.

Nog net op tijd om het Nepalese volkslied te horen en zien zingen, bereikten we de school. Plots keken meer dan 130 paar ogen mijn richting uit. Sommige leerlingen en leerkrachten herkenden mij nog, voor anderen was ik nieuw.

Na de turnoefeningen en de afroeping van de aanwezigen mochten de leerlingen naar hun klassen. Rij per rij, beginnende met de kleinsten verder tot de grootste leerlingen gingen ze in hetzelfde, bijna militaristische ritme naar hun klas.

Ik bezocht elke klas en vooral de kleinsten vonden het heel speciaal om mij te zien. Ze sprongen telkens voor mijn lens als ik een foto wilde nemen en nadien wilden ze allemaal zien of ze wel op de foto stonden. Hilariteit verzekerd als ze zichzelf in beeld zagen.

Ondertussen trachtte Dhan op een speelse manier de kinderen iets bij te leren. Elk ogenblik greep hij aan als een educatief moment. Het was een plezier om deze grote kindervriend in actie te zien.

Daar het schoolhoofd niet aanwezig was, werd er door zijn vervanger een overlegmoment ingelast. Heel officieel mocht iedereen zich voorstellen, beginnende met mezelf.

Tot mijn verbazing zag ik dat er verschillende nieuwe leerkrachten waren, zelfs enkele jonge mensen uit de regio. Er waait duidelijk een nieuwe wind in deze school en hij komt uit een goede richting. De vernieuwing in het lerarenkorps zorgde voor meer gedrevenheid en een interesse in de samenwerking met CEPP. Daar waar het voorheen moeilijk was om met het schoolhoofd samen te werken, zien we dat er nu veel leerkrachten zijn die graag bijleren en willen vernieuwen.

Door het schoolhoofd, dat vaak afwezig is, niet te veel te betrekken bij de samenwerking kan men nu veel meer bereiken.

Omdat de weg naar het volgende dorp nog onderbroken is voor het verkeer is het gemotoriseerd verkeer noodzaak om uren om te rijden tot Grey. Daarom stapte ik samen met Dhan en Arjun, de lokale landbouwmedewerker, verder naar Nesing en Grey.

In Nesing bezocht ik zoals altijd het huis van Dawa Singi. Na de grote aardbeving van 2015 verbleef ik een tijd bij hem thuis. Het is dan ook steeds een aangename weerzien. Helaas was het maar een kort bezoekje. Dawa toonde met fierheid zijn moestuin en appelbomen die het zeer goed doen. Hij is een man met veel talenten waarmee hij zoveel moois kan maken. Zo toonde hij het prachtige houtsnijwerk waarmee hij bezig was. We spraken af om elkaar volgend jaar weer te zien en dan zou ik zeker blijven overnachten...

In Grey bezochten we de grote school waar een volleybalcompetitie tussen de verschillende klassen gaande was. Ondanks de vrije namiddag waren alle leerlingen aanwezig.

Ik zag dat verschillende kinderen op hun slippertjes speelden wat hen geenszins hinderde in hun spel. Ongelooflijk hoe ze sprongen en liepen met dit loszittend schoeisel. Bij ons zou een verstuing vlug

ONZE PROJECTEN

gebeurd zijn, hier blijkbaar niet. Er zijn daar enkele zeer goede spelers die bij ons zeker welkom zouden zijn in één of andere club.

Na de competitie volgde een heel lange speech om elke ploeg te bedanken. Ook ik mocht meedoen aan de uitreiking van de prijzen. Ondertussen was de zon achter de bergen verdwenen en lag de speelplaats in de schaduw. Terwijl ik stond te bibberen van de kou, bleven de leerlingen geduldig luisteren naar wat het schoolhoofd te vertellen had.

Ik dacht dat we nadien vlug verder konden gaan maar dat was zonder rekening te houden met het verplichte overleg

met de leerkrachten. Eén voor één stelden men zich voor en zo waren we nog een tijdje zoet alvorens we ook deze school konden verlaten.

Terwijl de avondzon de bergen mooi in het rood kleurde, reden we naar Syabru Besi waar we in het donker toekwamen en onze intrek namen bij de schoonfamilie van Binod, mijn chauffeur.

Als afscheidsmaaltijd werd er varkensvlees klaargemaakt. Ik had ermee ingestemd maar toen ik een lap vet op mijn bord kreeg had ik er al lang spijt van. Het niet opeten was geen optie en een compliment geven over de heerlijke maaltijd hoorde er ook bij.

In de vroege ochtend nam ik afscheid van de drie medewerkers van CEPP. Ik bedankte hen hartelijk voor het goede werk dat ze in de Haku dorpen leverden en moedigde hen aan om zo verder te doen. Het is niet altijd evident om in zulke afgelegen gebieden te werken en de lokale bevolking mee te krijgen in een vernieuwde werking. Ik heb veel respect voor wat zij in deze dorpen realiseren. Op hun beurt bedankten zij mij voor het bezoek, de interesse en de steun voor hun werk.

Ik sprong weer achter op de brommer van Binod en begon aan de terugweg naar Kathmandu. Het dunne laagje ijs op de plassen beves-

tigde mijn koudegevoel. Het was bibberen tot we na twee lange uren tenslotte halt hielden om ons in de zon op te warmen. Vooral onze handen en onze benen waren stijf van de koude.

Deze keer namen we de weg via Dhunche langs de Trisuli rivier, een route die beduidend beter was dan de heenweg. Het was toch even schrikken toen we hoorden dat een paar dagen eerder langs de rivier twee jonge mensen met hun brommer verongelukt waren. Dat drukte mij met de neus op de feiten hoe gevaarlijk zo'n rit wel kan zijn. Maar toch was ik blij dat ik naar de Haku dorpen was geweest om aan de dorpelingen te tonen dat we hen niet vergeten zijn. Maar zeker

ook om deze medewerkers mijn appreciatie voor hun werk te tonen. Een helse rit met de brommer is maar een kleine inspanning in vergelijking met het grote werk dat de CEPP medewerkers in deze dorpen verzetten.

Doe zo verder mensen van CEPP! Al gaat het soms niet zo vlot en niet zo vlug als jullie willen, elk beetje vernieuwing is een vooruitgang. Ieder kind zal zich later herinneren wat ze van jullie geleerd hebben en ze zullen dit voor de rest van hun leven meedragen.

Bedankt – dhanyabad.

Wil jij bijdragen aan dit project, dan kan dit door te steunen op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met mededeling 'HAKU'

Betty Moureaux, voorzitter vzw BIKAS

Meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/haku>

Een nieuw project komt eraan...

Een nieuw jaar – een nieuw begin
Providing furniture for the students
of Shree Bheri Triveni Secondary
School at Jajarkot District of
Karnali Province, Nepal

Kortweg, ons nieuw "SCHOOLBANKEN-PROJECT"

Op de avond van 3 november 2023 werd het district Jajarkot in de provincie Karnali, in het westen van Nepal, getroffen door de zwaarste aardbeving sinds mei 2015. De aardbeving met een kracht van 6,4 werd gevolgd door meer dan 300 naschokken. Met als resultaat 154 doden 366 gewonden en ontheemding van tienduizenden mensen, waarvan velen gedwongen werden om 's nachts buiten de vrieskou te trotseren, uit angst voor naschokken. Volgens het National Emergency Operation Centre (NEOC) raakten ongeveer 62 011 huizen (geheel of gedeeltelijk) beschadigd. Hierdoor werden 250 000 mensen getroffen in 14 gemeenten in Jajarkot, West-Rukum en Salyan.

De gemeente Bheri ligt in het district Jajarkot, in de provincie Karnali, 622,8 km ten noordwesten van Kathmandu. Een van de scholen daar die zwaar werd getroffen, is de Shree Bheri Triveni Secondary School. Dus, werk aan de winkel in een vaak vergeten regio!

Enerzijds zullen nieuwe schoolgebouwen gefinancierd worden door de Japanse Ambassade in Kathmandu en anderzijds zal UNICEF instaan voor de nodige toiletten. En in samenwerking met de Rotary Club of Kathmandu Mid-Town en de plaatselijke ngo Volunteer Corps Ne-

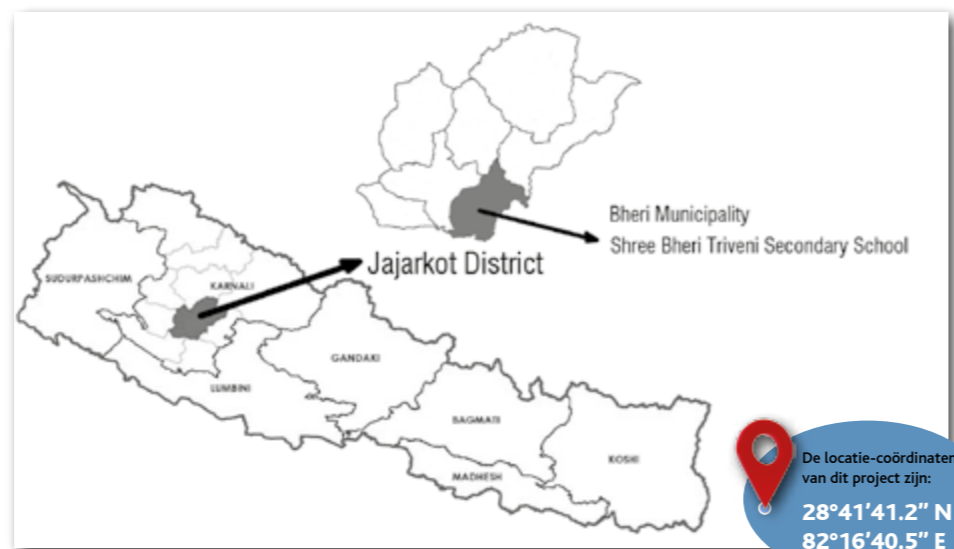
pal (zie: <https://volunteercorpsnepal.org>) zullen wij als Jo Logghe NOODFONDS instaan voor een derde deelproject: SCHOOLBANKEN.

Als partner in dit gehele schoolproject willen wij in het benodigde schoolmeubilair investeren. De school werkt momenteel in overlevingsmodus bij gebrek aan degelijk schoolmeubilair zoals bureaus, banken en tafels voor de leerlingen. Daarom financieren wij voor de 12 klaslokalen (graad 1-10) 3-zits-schoolbanken, in totaal 165, voor zowat 490 leerlingen, zodat deze in een comfortabele leeromgeving kunnen werken.

Schoolgebouwen, toiletten, schoolbanken,... het wordt een mooi totaalproject waaraan wij graag onze medewerking aan verlenen.

Wij doen met ons Jo Logghe NOODFONDS dus zeker verder en rekenen daarbij ook op jullie steun. Financieel kan dit via BIKAS vzw, BE32 2200 7878 0002 met vermelding: Jo Logghe NOODFONDS (Bijdragen vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.)

Dhanyabad – Dank, Familie Logghe

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
28°41'41.2" N
82°16'40.5" E

HET DORJE GHYANG WATER PROJECT

INHULDIGING

Het waterproject van Dorje Ghyang werd vorig jaar afgewerkt en op 2 december ingehuldigd.

Samen met Rajendra, de coördinator en Guna, de ingenieur reden we vanuit Kathmandu oostwaarts naar het Kavre district. In het berglandschap van Timal ligt het dorp Dorje Ghyang waar zich het gelijknamige project bevindt. We namen de BP Highway, een belangrijke verbindingsweg tussen Kathmandu en Oost Nepal. Door de uitzonderlijk hevige regenval van eind september was deze hoofdweg op vele plaatsen zwaar beschadigd en verkeer was dagenlang niet mogelijk geweest. Grote herstellingen waren nodig en op sommige plaatsen had men zelfs een tijdelijke weg in de rivierbedding gemaakt. De weg was nu gedeeltelijk hersteld maar toch was de toestand op sommige plaatsen nog zeer bedenkelijk. Meerdere werken zullen zeker nog nodig zijn.

Onderweg stopten we aan de oude hindoeïstische tempel Palanchok. Dit op een bergkam geleden heiligdom is een geliefkoosde bedevaartplaats voor hindoes. Toeristen komen hier zelden en ik kreeg dan ook de nodige aandacht van de lokale bevolking. Het was zonnig en helder weer zodat we beloond werden met prachtige, weidse zichten. Van west naar oost zagen we in de verte de vele besneeuwde toppen van de Himalaya. In de vallei beneden stroomde de Sun Khoshi rivier en lagen her en der kleurrijke dorpjes verspreid. Overal zag ik sinaasappels hangen die heerlijk smaakten. Terrassen vol gewassen,

vruchten, bomen en bloemen maakten het plaatje compleet. De vele kleuren van het middengebergte waren een streling voor het oog.

Rajendra Lama was heel blij mij zijn geboorteregio te kunnen laten zien. Geregeld stopten we en dan sprong hij enthousiast uit de auto om foto's te nemen en uit te leggen wat we zagen. Hij kreeg er niet genoeg van en de trots op zijn regio was mooi om te zien. Het was dan ook een schitterende rit. De weg die in slechte staat was, het heftig door elkaar geschud worden en de kilo's stof die we mochten slikken, namen we erbij.

Na een lange tocht bereikten we het bergdorpje Dorje Ghyang waar voornamelijk Tamang mensen wonen. Een ontvangstcomité stond klaar om ons hartelijk te verwelkomen met de nodige bloemenkransen.

Na een overheerlijke dal bhat gingen we samen met enkele dorpingen op stap om het project van bron tot kraan te bezoeken. We daalden af tot in de vallei om te kijken hoe het met de waterpomp, de watercollector en de leidingen was gesteld.

Door de verwoestende watervloed van eind september hadden deze veel schade opgelopen. Op ons pad moesten we geregeld landverschuivingen oversteken. Soms kleine, soms grotere stukken aarde waren mee in de diepte gesleurd. De modderstromen hadden rotsblokken, steengruis, bomen en struiken losgerukt en in hun vaart meegenomen. Met man en macht

had men hier dagenlang puin geruimd.

De gleuf waarin de bron zich bevond, was overspoeld door modder en lag vol vuil dat men in alle haast had verwijderd. Men wilde dan ook zo snel mogelijk een inschatting kunnen maken van de toestand van de bron en de omgeving. Ook het opvangreservoir, de pompkamer, de waterpomp, de elektriciteitsleidingen en de pijpleidingen diende men na te zien. Op het eerste gezicht viel de schade nog mee en leek het niet onoverkomelijk om deze te herstellen. Het meest onrustwekkende was de pomp die een raar geluid maakte maar ondanks alles nog werkte.

Vermoedelijk was er puin in het mechanisme gekomen. Stukken van de tien kilometer pijpleidingen waren beschadigd en aan vervanging toe. De watertanks en de elektriciteitswerken hebben geen schade opgelopen. Eveneens het pomphuis is ongeschonden. Dit is een bevestiging en geruststelling dat deze degelijk gebouwd zijn.

Zoals je in een ander artikel in dit tijdschrift kunt lezen, hebben we met BIKAS beslist om mee in de kosten te delen voor de herstellingen. Zulke zware natuurramp is dan ook onvoorspelbaar en heeft grote gevolgen voor de lokale gemeenschap. Naast hun eigen inbreng is onze financiële hulp dan ook heel erg welkom.

Na ons bezoek in de vallei klommen we omhoog, naar het hoogste punt van het dorp waar naast een klooster-tje met stupa de grote, mooi geverfde watertank staat. Het opgepompte water stroomt van hieruit naar beneden en wordt verdeeld over de 135 kranen van evenveel huizen. Het terrein was met prikkeldraad omhoog en Tika Ram Lama, de toezichthouder en de man met de sleutel, liet ons binnen. Het was hier dat we een korte inhuldiging deden.

Speciaal voor deze gelegenheid had ik mij in de lokale klederdracht met een bijpassend hoofddeksel getooid. De dorpelingen waren aangenaam verast en dit werd duidelijk geapprecieerd.

Op het bedankingsbordje, dat aan de watertank bevestigd werd, stond in het Engels en in het Nepalees geschreven hoeveel dit project gekost heeft en wie dit betaalde. Bloemenkransen en een katha, een boeddhistische gebedssjaal, werden op de watertank gelegd.

Dan volgden enkele korte speeches en in naam van BIKAS ontving ik de dankbetuigingen voor onze hulp aan dit project.

De mensen waren heel blij dat zij na zoveel jaren wachten nu eindelijk drinkbaar water hebben 'aan' hun huis. Wat een grote levensverbetering

is in vergelijking met vroeger toen ze met jerrycans en kruiken moesten sleuren. Vooral voor de vrouwen en kinderen is dit een hele stap vooruit, want zij draaiden op voor dit labuur.

Sofie Lenaerts, die mee haar schouders zette onder dit project, werd bedacht met een speciale vernoeming en een persoonlijke dankbetuiging. Sofie was graag zelf aanwezig geweest maar door omstandigheden was het vorig jaar en ook dit jaar niet gelukt. Toch hoopt men haar in de toekomst in Dorje Ghyang te mogen ontvangen en haar dan persoonlijk te bedanken. Wat was ik blij dat men, zoals ik gevraagd had, de inhuldiging vrij kort had gehouden. Voor mij is het niet zo belangrijk om ons in de bloemen te zetten. Het zijn vooral de lokale mensen, die aan dit project gewerkt hebben en onze sponsors die alle eer verdienen. Door hun inzet hebben nu meer dan 400 mensen drinkbaar water en is hun levensstandaard er sterk op vooruitgegaan.

Samen kunnen we veel moois realiseren. We zijn dan ook iedereen, zowel Nepalezen als onze sponsors, heel erg dankbaar dat we dit mooie project collectief hebben kunnen realiseren. Hartelijke dank aan allen die de droom van de mensen van Dorje Ghyang hebben helpen waarmaken. Met plezier hef ik dan ook een glas helder water op dit mooie waterproject!

Wil jij dit project steunen, stort dan je gift op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met vermelding 'Dorje Ghyang waterproject'.

Bedankt – dhanyabad.

Betty Moureaux, voorzitter BIKAS

Meer foto's en filmpjes vind je op https://bikas.org/dorje_ghyang

Eind september werd Nepal geteisterd door uitzonderlijk hevige regenval. De Kathmanduvallei en ook het Kavre district werden zeer zwaar getroffen. Het zorgde dan ook voor een nog nooit geziene catastrofe in deze gebieden.

In de hoofdstad stonden de straten blank, iets wat men daar nog nooit had meegeemaakt. Verder naar het oosten waren de rivieren buiten hun oevers getreden en bruggen ingestort, talrijke aardverschuivingen hadden grote stukken grond weggeveegd. De schade was aanzienlijk. Mensen waren hun velden en huizen kwijt, wegen waren weggespoeld en dorpen van de buitenwereld afgesneden.

Van de BIKAS projecten die in deze regio liggen, kwam het nieuws met mondjesmaat binnen. Zo vernamen we dat de drie waterprojecten schade hadden opgelopen.

Bij alle drie hadden aardverschuivingen kleine stenen maar ook grote rotsblokken en een stroom van modder door de vallei gejaagd. Grote stukken, waar de pijpleidingen liepen, zaten onder de smurrie. Sommige leidingen hadden het begeven en waren de buizen gebroken.

DE WATERPROJECTEN VAN MANJUWA, DORJE GHYANG EN MANE VIGUR

Herstel van de schade

In december bezocht ik de drie waterprojecten. Ik sprak met de mensen, bekeek de opgelopen schade en de reeds herstelde stukken. Men had al veel werk verzet maar er was nog heel veel te herstellen. Van overal kwam de vraag om of we met BIKAS konden helpen. Men wilde niets liever dan dat de waterprojecten weer functioneerden zoals voorheen.

De regenvloed was totaal onverwacht gekomen en de opgelopen schade was groot. Ondanks er een systeem was opgezet om zelf in te staan voor het onderhoud, kon men deze onverwachte grote kosten (nog) niet alleen dragen. Dit overschrijdt hun budget.

Bij Dorje Ghyang en Manjuwa, de twee waterprojecten die dicht bij elkaar liggen, waren ook de elektrische pompen beschadigd. Bij deze projecten wordt het water in de vallei bij de bron opgevangen in reservoirs. Pompen zorgen ervoor dat het water omhoog wordt gestuwd tot het hoogste niveau van het dorp. Daar wordt het water in grote watertanks opgeslagen om van hieruit via een netwerk van pijpleidingen naar beneden te stromen tot aan de kranen van de vele huizen.

Voor het Mane Vigur waterproject was er geen pomp nodig omdat de bron daar hoger ligt. Het water wordt er opgevangen in watertanks en stroomt van daaruit tot aan de huizen die lager liggen.

Maar ook hier was er schade aan de leidingen. Stukken waar grote rotsblokken op terecht kwamen waren weggerukt.

Overall had men met man en macht geprobeerd om zo vlug mogelijk het vuil op te kuisen en de leidingen vrij te krijgen. De schade werd opgemeten en in de mate van het mogelijke werden al herstellingswerken uitgevoerd. Op de ene plaats lukte dit al beter dan op de andere.

Zo kon men in Mane Vigur, ons eerste waterproject, al na een paar dagen alles weer

laten werken. Met behulp van geleend materiaal uit het naburige dorp en met eigen middelen had men de leidingen tijdelijk en sommige zelfs permanent kunnen herstellen.

Uiteraard dient men de geleende goederen terug te geven of te vergoeden.

In Manjuwa had men de pomp naar Kathmandu gebracht om laten te herstellen. Daar bleek dat ze niet de enigen waren met dit probleem. Van heinde en ver kwam men met kapotte waterpompen. Men diende dan ook te wachten, zelfs enkele weken, voordat de pomp nagekeken kon worden. Na een tijd kreeg men ze terug maar de werking bleek nog steeds bedenkelijk te zijn. Dit scenario herhaalde zich een paar keer totdat men besloot dat het beter was een nieuwe pomp te kopen.

Een geluk bij een ongeluk was dat een oude

ONZE PROJECTEN

bron in het dorp, die al jaren droog stond, na de hevige regenvloed terug was beginnen te stromen. Zo konden de mensen gelukkig toch nog water gaan halen maar uiteraard moest men hiervoor heel wat inspanningen leveren. Daar waar het water dankzij het waterproject tot aan hun deur kwam, moest men nu terug met kruiken en jerrycans slepen zoals voorheen.

In Dorje Ghyang werkte de pomp nog maar ze maakte een vreemd geluid. Men vreesde dat de pomp helemaal zou kapot gaan. Om dit te vermijden lieten ze de pomp nog beperkt draaien. Enkele uren per dag, terwijl iemand erbij bleef zodat, mocht het nodig zijn, deze persoon dadelijk kon ingrijpen.

Een techniker had aangegeven dat de pomp nagekeken moest worden wat men dan ook had laten doen. Niettegenstaande dat de pomp nog binnen de garantie viel, werd de natuurramp niet aanvaard om terugbetalingen te doen bij reparaties of vervanging.

Of een herstelling wel echt mogelijk is of dat er binnen de kortste keren niet opnieuw problemen zijn, kan men niet garanderen. Ook hier vrezden we dat er waarschijnlijk niets anders op zit dan de pomp op termijn te vervangen.

Buiten de waterpompen zijn zowel in Manjuwa als in Dorje Ghyang nog serieuze herstellingswerken nodig aan de omheiningen van de wassertanks en aan aanzienlijke stukken leidingen.

Zoals reeds vermeld waren de herstellingskosten te hoog om door de drie dorpsgemeenschappen zelf te dragen. BIKAS besloot dan ook om gedeeltelijk in de kosten tussen te komen.

Hun eigen inbreng vonden we ook belangrijk, net zoals we dit steeds bij andere projecten verwachten. Een deel zal BIKAS financieren, een ander deel zal van hen zelf moeten komen.

De dorpingen konden zich hierin vinden en waren uitermate blij en dankbaar dat BIKAS instemde om mee te helpen. Hierdoor is het voor hen mogelijk om op relatief korte tijd alles te herstellen en terug water aan huis te krijgen.

Betty Moureaux
Voorzitster vzw BIKAS

Wil jij meehelpen aan de herstellingen van deze waterprojecten, stort dan uw bijdrage op het BIKAS rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 met mededeling 'Herstel Waterprojecten'

Bedankt – dhanyabad.

MANJUWA

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°32'33" N
85°46'26" E

DORJE GHYANG

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°31'56.3" N
85°44'16.1" E

MANE VIGUR

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°26'26.4" N
85°44'54.7" E

SALVATORIAANSE HULPACTIE STEUNT MEE SMARTBOARD-PROJECT IN NEPAL

Eind september dienden we met BIKAS een projectaanvraag in bij de Salvatoriaanse Hulpactie voor drie smartboards voor de Shree Janakalyan Secondary School in Jaljala-Naglibang, Parbat district in het zuidoosten van de Gandaki provincie (met als hoofdstad Pokhara). De school ligt in het voorgebergte van de Himalaya. Bikas zelf steunde het project met 1 smartboard.

De Salvatoriaanse Hulpactie heeft het project goedgekeurd voor een bedrag van 4.983 euro en BIKAS voor een participatie van 1.660,70 euro. Intussen zijn de smartboards geleverd. Op de foto's zie je de officiële 'opening' van de smartboards.

Naglibang, een deel van Jaljala, is een afgelegen dorp dat enkel via gravel wegen bereikbaar is. Het is een gemeenschap van landbouwers in de bergen. De economische toestand van de dorpingen is dus laag. De totale bevolking van dit dorp bedraagt dus 2617 inwoners.

Het gaat hier om een overheidsschool die geleid wordt door een dynamisch schoolcomité. Zij en wij vinden het belangrijk dat ook een landelijke school als deze over modern informaticamateriaal kan beschikken. Het past binnen het kader om de plattelandsvlucht te bestrijden en kansen geven aan armere gezinnen. Rijkere gezinnen sturen hun kinderen naar betalende privéscholen die doorgaans beter zijn uitgerust.

Ook houden we er rekening mee dat Nepal werkt met een 'school leaving certificate', een nationaal examen dat bepaalt welke hogere studies je mag aanvatten. Een degelijke didactische uitrusting maakt dat ook deze plattelandsscholen meer leerlingen kunnen afleveren die slagen voor dit examen.

Dit vraagt echter een ernstige input van werkmiddelen die niet door de overheid zijn ingedekt. Er zijn in de corona-tijd wel inspanningen geleverd om internet te voorzien tot in alle uithoeken van het land, zoals eerder het mobiel netwerk is uitgebouwd (terwijl in het pre-digitale tijdperk er heel veel dorpen zelfs nooit een telefoon met vaste lijn hebben gekend).

De borden zijn de eerste dagen van februari geleverd. Het nieuwe schooljaar start eind april. En nu kan ook de leerkrachttraining gebeuren tegen het begin van het nieuwe schooljaar.

Met hartelijke dank aan de Salvatoriaanse Hulpactie voor fijne samenwerking en ook dank onze BIKAS-medewerker Jhalak Bahadur uit Leuven voor de vlotte contacten.

Peter David, secretaris Bikas

TUSSEN HEMEL EN AARDE

7 levenslessen uit de bergen, geschreven door Sofie Lenaerts

In dit boek neemt Sofie Lenaerts, de eerste Belgische vrouw die de Seven Summits beklom, de lezer mee langs de verschillende continenten en opent ze voor ons de magische wereld van de bergen.

Tijdens haar reizen heeft ze niet enkel vele toppen bereikt maar ook diepgaande levenslessen ervaren.

In het VRT 1 programma 'De Ruzzak' laat ze acht BV's als team hun grenzen verleggen tijdens hun klim naar de top van de Kilimanjaro. Ook in dit boek 'Tussen Hemel en Aarde' beschrijft ze hoe kracht en volharding kunnen zorgen dat je meer kan bereiken dan je denkt.

Adembenemende foto's brengen de expeditie tot leven alsof je als lezer zelf middenin de actie staat.

Het boek is uitgegeven bij 'Borgerhoff & Lambrigts' en het telt 248 bladzijden.

Sofie Lenaerts, samen met de 92-jarige Kancha Sherpa, de enige nog overlevende van de Himalaya expeditie van 1953 toen Edmund Hillary en Tenzing Norgay officieel als eersten de top van de Everest bereikten.

Bikas bedankt deze sympathisanten:

- Stadsbestuur Ieper: 10 000 euro voor het Dorje Ghyang Waterproject
- Gemeentelijke Raad 'Leopoldsburg helpt': 1 200 euro voor de Haku scholen
- Firma Vascom BV in Berchem: 250 euro
- Vzw Engels Klooster Brugge: 50 euro voor de Haku scholen

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro op jaarbasis ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, lid van Bikas. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mailadres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van BIKAS en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en tips, interessante weetjes...

BIKAS KOMT NAAR JE TOE

Wie geïnteresseerd is in een voorstelling van onze projecten of wie eens graag een trekking in Nepal wil gepresenteerd zien, we komen graag bij jullie langs. Verenigingen, scholen, groepen... Geef maar een seintje op info@bikas.be.

* TELEX * TELEX * TELEX *

● EERSTE NEPALEES LUCHTBALLONFESTIVAL VINDT PLAATS IN POKHARA

Eind december organiseerde Nepal zijn eerste heteluchtballoonfestival ooit. Met als achtergrond de besneeuwde bergen, de heuvels en de meren boden de ballonnen een ongezien spektakel voor de toeschouwers. Voor de ballonvaarders was het een adembenemende ervaring om te zweven in een omgeving die gedomineerd wordt door het Annapurna massief. Dit festival was eveneens een opsteker voor de toeristische sector, een belangrijke bron van inkomsten voor Nepal, dat in 2024 meer dan een miljoen bezoekers mocht verwelkomen.

● GEEN HELIVLUCHTEN MEER ROND DE EVEREST NA CONTROVERSE

Begin januari waren conflicten tussen helikopterbedrijven en de lokale bevolking er de oorzaak van dat helivluchten in de regio van de Everest werden opgeschort. Landingsplaatsen werden geblokkeerd en piloten bedreigd. Alles had te maken met de impact op het milieu, de lokale bevolking en op de plaatselijke economie. De laatste jaren nam het gebruik van helikopters bij de transport- en hulpdiensten alsnog toe en werden de lokale sherpa's steeds meer op non-actief gezet. Heel wat alpinisten verkiezen om in één dag naar het basiskamp van de Everest te vliegen in plaats van een twee weken durende tocht door weer en wind. Tijdens het toeristisch hoogseizoen zijn er gemiddeld zestig vluchten per dag. De sherpa's ijveren voor een gezond evenwicht tussen het helikopterverkeer voor medische noodgevallen en de natuurbeleving voor trekkers en klimmers. Compromissen kunnen gesloten worden als het aantal helivluchten massaal wordt teruggebracht.

● KLIMVERGUNNING VOOR DE EVEREST FORS DUURDER

Vanaf september dit jaar wordt een vergunning voor buitenlandse klimmers maar liefst 35 procent duurder. De afgelopen tien jaar kostte het zo'n 11 000 dollar (10 550 euro) om in april en mei de Mount Everest te beklimmen. Nu zal men er 15 000 dollar (14 400 euro) moeten voor neertellen. Voor de maanden september, oktober en november gaat de vergunning 7 500 dollar (7 200 euro) kosten. In de wintermaanden van december tot en met februari (de berg wordt dan nauwelijks beklommen) is een vergunning een stuk goedkoper namelijk 3 750 dollar (3 600 euro). De verhogingen komen er na de felle kritiek over het teveel aan klimmers. Volgens de Nepalese krant The Himalayan Times worden nog andere maatregelen van kracht. Bij beklimmingen boven de 8 000 meter is het verplicht een gids mee te nemen en moeten de bergbeklimmers zelf hun afval mee naar beneden brengen. Ook zullen de vergunningen minder lang geldig blijven.

● STOP HET GADHIMAI FESTIVAL

Neen het is geen festival zoals Tomorrowland, het is een verschrikkelijke massaslachting van honderdduizenden dieren. Waterbuffels, geiten, kippen, varkens, eenden en ratten – meestal illegaal vanuit India naar Nepal getransporteerd – worden met botte metalen zwaarden onthoofd gedurende een vijfjaarlijks 'feest'. Vorig jaar begon het bloedbad in de vroege ochtend van 8 december toen alleen al 4 200 buffels werden onthoofd. Dit alles als een onderdeel van een oud ritueel om de godin Gadhimai te sussen. Internationale dierenbeschermingsorganisaties dringen ondertussen bij de Nepalese regering er op aan om maatregelen te treffen dat het

de laatste keer zal zijn dat er dieren worden gedood. Reeds in september 2019 beval het Nepalese Hooggerechtshof een einde te maken aan het offeren van levende dieren op het Gadhimai festival. Deze bepaling wordt nog steeds op grote schaal genegeerd. Dit gruwelijke bloedbad is een smet op het blazoen van dit vriendelijke en verdraagzame Himalayastaatje en moet zo spoedig mogelijk worden gestopt.

● GURKHA'S OP ZOEK NAAR MEER WERK

Vele tientallen jaren maken de Gurkha's, bekend als felle strijders, formeel deel uit van het Indiase leger. Hun aanwezigheid daar gaat terug tot het begin van de 19e eeuw, toen het Indiase subcontinent onder Britse heerschappij stond. Na de onafhankelijkheid kon India – dankzij een overeenkomst tussen India, het Verenigd Koninkrijk en Nepal – Gurkha's blijven rekruteren voor het Indiase leger. Maar sinds in 2022 door India een nieuw systeem werd aangenomen, waardoor mannen en vrouwen tussen 17,5 jaar en 21 jaar aangeworven worden voor een vaste aanstelling van slechts vier jaar, kwam deze overeenkomst tot een einde. Voorheen dienden de Gurkha's gemiddeld 10 tot 17 jaar. Dit alles heeft tot gevolg dat veel jonge Nepalese mannen nu trainen om zich bij legers over de hele wereld aan te sluiten, sommigen zelfs bij het Russische leger. Er dienen momenteel meer dan 4 000 Gurkha's in het Britse leger en 2 000 bij de politie van Singapore. Het salaris in het Nepalese leger is zeer laag en door een gebrek aan werk zoeken de soldaten hun heil ook in het buitenland. Dat er vlug een verbetering komt van de militaire banden tussen India en Nepal is niet waarschijnlijk, gezien de gespannen diplomatieke toestand tussen de buurlanden, nu Nepal meer naar China neigt dan naar India. (bron: Al Jazeera)

● OLIFANTENPOLO TERUG VAN WEGGEWEEST

Dit tot groot ongenoegen van dierenrechtenorganisaties. In december vorig jaar zetten de organisatoren van het Chitwan Elephant and Tourism Festival opnieuw polo, voetbal en races voor olifanten op het programma. World Animal Protection, dat al jaren tegen de uitbuiting van olifanten vecht, is bezorgd over het welzijn van de dieren. Olifanten zijn gevoelige en intelligente wezens, totaal ongeschikt om in gevangenschap te leven. Elke olifant die in het toerisme of entertainment wordt ingezet, heeft van jongs af een wrede training moeten ondergaan met zware mishandelingen totdat ze de mensen gehoorzamen. Er wordt bij de Nepalese overheid op aangedrongen om het olifantenentertainment uit te faseren. (Bron: World Animal Protection)

● DE AARDE BEEFDE IN TIBET

Tijdens de ochtend van 7 januari werd de regio Shigatse in het zuiden van Tibet getroffen door een zware aardbeving met een kracht van 7,1 op de schaal van Richter. Binnen het uur na de eerste beving zijn in het gebied nog zes schokken geregistreerd met magnitudes tussen 4,6 en 5,1. De aardbeving was voelbaar tot in de buurlanden India, Bhutan en Nepal, tot zo'n 400 km verderop. In de noordelijke Indiase staat Bihar, die aan Nepal grenst, renden mensen uit hun huizen. Ook in Kathmandu kwamen mensen de straat op. Volgens de Chinese staatsmedia heeft de ramp aan minstens 126 mensen het leven gekost, vielen er 188 gewonden en werden meer dan 3 000 gebouwen vernietigd. Het gebied rond de Himalaya is seismisch erg actief. Het Indisch subcontinent beweegt zich nog steeds naar het noorden waar het botst op de Euraziatische plaat.

TREKKING & EXPEDITIONS
+45 YEARS OF EXPERIENCE

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
ROUND TRIP · RAFTING · SAFARI · HOTEL RESERVATION · AIRPLANE BOOKINGS

ASIAN TREKKING
asian-trekking.com
P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal / Phone: 00977 (3) 4424249
Fax: 00977 (3) 4411878 / E-mail: contact@asian-trekking.com
Contact address and information: Astridlaan 39, 8310 Asselbroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

ANDERS REIZEN
Pionier in wandelreizen

Al jaren de specialist wandelreizen in Nepal

Op eigen houtje, in groep of met je gezin
Verschillende programma's en niveau's

ANDERSREIZEN.BE

ReisMarkt
VAN DE REIZIGER > VOOR DE REIZIGER

16 maart 2025 10 u - 18 u
Stadshallen Brugge

KORTINGSBON
Beeldreportages > Persoonlijke gesprekken
Ervaringsuitwisseling > Lezingen > Infostanden

Gratis voor jongeren t.e.m. 26 jaar!

€ 2 KORTING

Georganiseerd door **WEGWIJZER VZW**
ONAFHANKELIJKE REISINFORMATIE
reismarkt-brugge.be

Een andere kijk op NEPAL

Uw steun is welkom!

BE32 2200 7878 0002
fiscaal attest vanaf 40€

BIMAS
www.bimas.be

FISCALE ATTESTEN

Als alles goed ging heeft u deze reeds in uw brievenbus gevonden.

Voor **giften vanaf 40 euro** ontvangt u een fiscaal attest. Dankzij de belastingvermindering van 45 procent kostte uw bijdrage in 2024 u uiteindelijk maar de helft. In de **begeleidende brief** bij uw fiscaal attest zal u ook een greep vinden van de projecten waarvoor uw bijdragen gebruikt worden.

Ook dit jaar kan u ons steunen door een financiële bijdrage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 002.

Belangrijk! Wie zijn rijksregisternummer – RRN - nog niet heeft doorgegeven kan dat best zo vlug mogelijk doen. 2024 was een overgangsjaar maar voor de fiscale attesten van het werkjaar 2025 hebben we uw RRN nodig want naar de overheid toe moeten we dat mee vermelden. U vindt dat nummer op de achterzijde van uw identiteitskaart.

U kan hiervoor een **mailtje sturen naar gaby@bikas.be** met de vermelding van uw RRN samen met uw naam en adres om vergissingen te voorkomen.

Gabriël Roegiers, penningmeester BIKAS
Tel.: 0495 15 48 66

BIKAS ON LINE

Buiten onze website - www.bikas.org - zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en word vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT DIGITAAL?

Dat kan als je over een e-adres beschikt. Stuur jouw e-mail door naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drielijg gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

BIKAS
FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Steun: min. 15 Euro op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 Euro op jaarbasis)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be – **Secretariaat:** Dirk Logghe, Oud-Kerkhoflaan 48 in 2650 Edegem, België (alle briefwisseling op dit adres) – tel. 03 289 49 34 – dirk@bikas.be – www.bikas.be – Ondernemingsnummer 0476 058 875 – Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat – Opmaak: info@bijdruk.be / druk: www.gazelle.be